

Lezing 'Voorbij Mars en Venus'

Wat bezielt de man? Wat bezielt de vrouw?

13 oktober 2011   Kristin Vanschoubroek

Op 13 oktober 2011 organiseerden La Verna en Spes een tweespraak onder de titel: 'Voorbij Mars en Venus. Wat bezielt de man? Wat bezielt de vrouw?'. Kristin Vanschoubroek, oprichtster van La Verna, sprak vanuit een vrouwelijk standpunt, Kristof Van Rossem vanuit een mannelijk standpunt. Onderstaande tekst is de lezing van Kristin.

Eerst zeg ik graag een woordje over La Verna, vooral voor de mensen van Spes.

La Verna is ontstaan in 2004, enerzijds vanuit de inspiratie van 'De Harp' – dat was destijds een franciscaans centrum voor levensverdieping in Izegem – en anderzijds vanuit de ervaring dat mensen anderen, die ook op zoek zijn naar verdieping, nodig hebben om te kunnen groeien in het leven. Een gemeenschap van gelijkgezinden kan hierin heel steunend zijn.

De naam 'La Verna' verwijst naar een berg in Toscane, waar Franciscus vaak ging vasten en mediteren.

Het beeld van een berg vind ik sprekend. Het verwijst naar de tocht die ieder van ons kan maken naar het hogere. Als je de top van een berg bereikt, ben je meestal heel blij en voel je je dichterbij de hemel. Tegelijk overzie je veel. Het is een hele weg voor je de verbinding kan voelen met het hogere, het mannelijke geestelijke principe, en als het ware in vogelperspectief naar je leven kan kijken en het kan kaderen in een groter geheel.

Een berg is ook diep verankerd in de aarde; hij is stevig; hij verplaatst zich niet. Ook wij moeten onze wortels stevig verankeren in de grond, zodat we niet bij de minste tegenwind omverwaaien. Zeker in deze tijden van verandering en crisis is aarding, het materiële vrouwelijke principe, meer dan nodig.

Met de keuze van de naam 'La Verna' verwijzen wij ook naar de christelijke en de franciscaanse traditie. We gaan ervan uit dat we onze spirituele wortels niet hoeven te verloochenen, maar dat we daarentegen hun waarde kunnen erkennen en kaderen in deze tijd. Het als gelijkwaardig beschouwen van andersdenkenden en het respect voor ieders overtuiging zijn hierbij de uitgangspunten. Precies deze openheid verbindt ons met Spes.

Een ander belangrijk vertrekpunt van La Verna dat ik graag wil aanhalen omdat het ook tot de grondslagen van onze beweging behoort, is dat wij geraakt zijn door de manier waarop de innerlijke bekering, de ommekeer van Franciscus is ontstaan. Het is namelijk door de omhelzing van de melaatse – de uitgestotene van zijn tijd die buiten de stadsmuren moest verblijven – dat Franciscus God heeft ontmoet. "Wat voorheen bitter was, werd zoet," zo staat het in zijn nagelaten geschriften. Ook dat herkennen wij: dat het precies door de omarming is van het kwetsbare, zowel in onszelf als in de ander, dat we volledig mens worden. Als we kunnen accepteren en liefhebben wat voordien weerstand oproep, worden we menselijker en groeien we in mededogen.

Vanuit deze gedachte kom ik vanzelf bij het thema van deze avond. Ik ga ervan uit dat de omarming en de integratie van het kwetsbare een vrouwelijke kwaliteit is. Het geeft ruimte voor falen en is een remedie tegen de verharding van de samenleving. Als we het kwetsbare stuk van het bestaan negeren of verdringen, halen we de ziel en de warmte uit het leven en uit de samenleving.

Ik vind het boeiend om deze avond samen met Spes te organiseren omdat ik in deze samenwerking een stukje verwezenlijkt zie van de harmonie die mannen en vrouwen verlangen te bereiken met elkaar. Spes is in mijn aanvoelen meer mannelijk: de oprichters en bezielers ervan zijn mannen. La Verna is meer vrouwelijk, want opgericht door een vrouw, met de steun van veel mensen, vooral vrouwen. Dat neemt niet weg dat ik mijn mannelijke kwaliteiten heb moeten aanspreken om La Verna te realiseren. En dat het een echt verlangen is om met mannen op voet van gelijkwaardigheid en respect samen te werken.

Misschien is het formuleren van deze wens typisch vrouwelijk.

Het doet me denken aan het eerste gesprek dat ik had met Kristof, de andere spreker van deze avond. Toen ik via de telefoon contact opnam met Kristof stelde ik hem voor: "Misschien kunnen wij elk zeggen hoe wij als man of als vrouw spiritualiteit beleven en wat wij van daaruit van de ander verlangen of verwachten." Het was even stil aan de andere kant van de lijn. Toen zei Kristof: "Mmm, dat is nogal persoonlijk en ik verwacht trouwens niets van anderen." Nu was ik even uit mijn lood geslagen. Maar toen ik de telefoon had neergelegd besepte ik al snel dat we met dit kortje gesprekje al volop in het thema van de avond zaten: de vrouw heeft verwachtingen en verlangens, reikt uit naar de man, zoekt verbinding. De man zegt geen verwachtingen of verlangens te hebben en toont daarmee zijn individualiteit, zijn autonomie.

Verbondenheid en autonomie zijn twee belangrijke pijlers in een mensenleven, en er gaat vaak een hele strijd mee gepaard om ze in jezelf te integreren. Daarnaast zijn er nog de verschillen tussen mannen en vrouwen, verschillen die elkaar aantrekken en elkaar afstoten. Er is de tegenstelling tussen rede en gevoel, wetenschap en intuïtie, structuur en chaos, het naar buiten gericht of naar binnen gericht zijn, ... We kunnen ons echter afvragen of deze verschillen echt op een onderscheid duiden of eerder ontstaan zijn en/of versterkt worden door opvoeding en aandacht.

De relatie tussen mannen en vrouwen is vaak paradoxaal.

Eenzijds kunnen we niet zonder elkaar, hebben we de ander nodig om ons heel te voelen, om heel te zijn. Puur biologisch kunnen we geen leven voortbrengen zonder een partner van het andere geslacht. De erkenning van het homohuwelijk en de mogelijkheid om kinderen op te voeden binnen een holebirelatie koppelt de biologie los van het psychologische en spirituele (wat een belangrijke evolutie is), maar hoe dan ook heeft de eikel van de vrouw het sperma nodig van een man, en omgekeerd.

Niet alleen biologisch hebben wij elkaar nodig, ook psychologisch en spiritueel voelen we aan dat het verschil tussen mannelijke en vrouwelijke eigenschappen aan ons schaaft. Door onze aantrekking, onze liefde tot elkaar, leren we wat empathie is, namelijk ons inleven in het vreemde. We leren ons met hart en ziel te begeven in de wereld van een ander. Precies

dat leert ons om onszelf, of liever onze gedachten en gevoelens, ons ego zou je kunnen zeggen, los te laten. En dat is beschaving.

Anderzijds is het verschil ook lastig. We voelen ons dikwijls niet begrepen. We vragen ons af: hoe komt het dat de ander mij niet begrijpt en dat hij precies geen moeite doet om mij te begrijpen? Hoe komt het dat ik mij zo irriteer aan die ander en vaak weiger hem te begrijpen? Met een smak worden we op onze eenzaamheid geworpen en laten we ons ook ontcrachten door dit gemis aan begrip. Mensen kunnen diep ontredderd geraken door een simpele opmerking uit onbegrip. Vaak ontstaat door het verschil tussen man en vrouw een machtsstrijd, die soms op een oorlog gelijk. Zo'n strijd is dikwijls nodig om bij onze eigen kracht te komen. Door de weerstand van de ander worden we uitgedaagd om werkelijk te worden wie we zijn.

Zowel het opheffen van het verschil door inleving en empathie als de erkenning van het verschil hebben we nodig. Het is vaak een moeilijke evenwichtsoefening om te weten en te voelen of je je moet inleven in de ander of net bij jezelf moet blijven. Wanneer we ons helemaal kunnen inleven, zowel in de ander als in onszelf, is er meestal al een hele weg afgelegd. Een weg waarin we de mannelijke en de vrouwelijke kwaliteiten in onszelf hebben ontdekt en ontplooid.

Vandaag wordt er veel gesproken over het innerlijk huwelijk, waarbij de twee polen van ons zijn tot een vruchtbaar samenspel komen. Deze weg is voor elke mens uniek. Ieder van ons heeft daarin een heel eigen verhaal dat evolueert doorheen het leven. Nu eens zullen we vooral de zachte, ontvankelijke vrouwelijke kant ontwikkelen, om dan weer meer te winnen in kracht en de mannelijke kant te ontwikkelen...

Ook maatschappelijk is er een evolutie gaande in de ontwikkeling van beide aspecten. Studies wijzen erop dat we vijfduizend jaar patriarchaat achter de rug hebben. Het patriarchaat zou er gekomen zijn na een lange periode van matriarchaat. Deze overgang zou nodig geweest zijn om de vrouwelijke krachten en dominantie te beteugelen. Ik ga ervan uit dat de periode van patriarchaat nu op zijn einde loopt en dat we toe zijn aan een periode van in balans brengen van het mannelijke met het vrouwelijke.

Het stukje geschiedenis dat ik hier zal vertellen is heel recent en situeert zich tijdens de duur van mijn bestaan.

Ik begin met de jaren zestig, mijn tienerjaren. In die tijd was men ervan overtuigd dat de verschillen tussen man en vrouw slechts conditioneringen waren binnen een bepaalde cultuur. Als jongens met poppen zouden spelen en meisjes met autootjes, zou er tussen beiden geen verschil meer zijn. Het was een tijd waarin vrouwen zich niet langer onderdanig wilden opstellen tegenover mannen, maar zich integendeel bewust werden van hun kracht. Ook mannen zouden er wel bij varen. Het zou leiden tot een vrije omgang met elkaar: 'Make love, not war!'

Het was hippietijd. Mannen lieten hun haar groeien en droegen tunieken met bloemmotieven. Vrouwen maakten zich letterlijk en figuurlijk los van een strak keurslijf; beha's werden in de kast gelaten. Seksualiteit werd gezien als een kracht tot bevrijding. Het juk van kerk en maatschappij moest worden afgeworpen. Vrijheid en gelijkheid stonden op

het programma; liefde won het van dwang. Dit visioen van een harmonische wereld werd vaak beleefd met behulp van drugs.

Je kan deze periode zien als een catharsis na een tijd waarin het verschil tussen de seksen had geleid tot vaste rolpatronen, met daaraan gekoppeld specifieke taken die weinig ruimte lieten voor individuele keuzes.

Als ik nu op deze periode terugkijk, denk ik dat ze de voorloper was van een beweging waar de maatschappij nog niet klaar voor was en waar we nu beetje bij beetje – maar we zijn er nog niet! – aan toe zijn. Een periode van werkelijke vrijheid en ruimte voor elk van ons, man of vrouw, om de eigen bestemming te volgen en de eigen kwaliteiten te ontwikkelen.

De heftigheid van deze periode ging gauw over, maar de kiem was gelegd. Er was geen weg terug; de idealen zochten hun weg. Het verschil tussen de seksen moest verder worden weggevoerd. Vrouwen kwamen op voor hun rechten en dat ging gepaard met een herziening van waarden, waarbij veel heilige huisjes moesten sneuvelen. Ik herinner mij dat vrouwen op straat kwamen: dolle mina's, met slogans als 'Baas in eigen buik' en 'Recht op abortus'. Aan de universiteiten en ook daarbuiten werden debatten georganiseerd over buitenshuis werkende vrouwen, over georganiseerde kinderopvang en naschoolse opvang, over donorinseminatie. Vrouwen stonden op hun zelfbeschikkingsrecht en eisten gelijke kansen op beroepsvlak. Er kwam een hele beweging naar buiten, waarbij de vrouw haar mannelijke kant ontwikkelde. Het was ook de tijd van debatten, discussies, voor of tegen. Je moest een standpunt hebben. Ik spreek nu over de jaren zeventig.

Deze evolutie zette zich door. De vrouw leerde zich gedragen zoals een man en ze ontwikkelde haar 'yangkracht'. In de jaren zeventig en tachtig droegen de meeste vrouwen broeken en ze verbreedden hun schouders met epauletten. Stilaan veroverden ze hun plaats op de arbeidsmarkt, in het bedrijfsleven, in de politiek; nog niet binnen de structuur van de kerk, maar aan de basis ontwikkelde zich wel een feministische theologie en werd er geijverd voor het vrouwelijk priesterschap. Het was een rationele beweging: de vrouw bewees dat ze ook kon denken en dat ze net zo hard en zo goed kon werken als de man; het mannelijk model was de maatstaf. Als je in deze periode gestudeerd had en thuisbleef om voor je kinderen te zorgen, zoals ik dat deed, werd je meewarig bekeken. Ik heb het dikwijls moeten horen: "En Kris, doe je nog steeds niets?"

Door de verschuiving in de rolpatronen werd aan de man gevraagd mee te werken aan verandering: hij werd ertoe aangezet mee te helpen in het huishouden. Het was zoeken naar een nieuw evenwicht. Beide partners waren vaak in een onderlinge strijd verwickeld. Het was de tijd van de territoriumleer: wie moest wat doen? Wie was waarvoor verantwoordelijk? Grenzen werden afgetast. De focus lag vooral op het gegeven dat man en vrouw 'samenwerkende vennoten' waren en dat het erop aankwam je goed te organiseren.

De vrouw was nu wel geëmancipeerd, maar het vrouwelijke was nog ver weg. Het emotionele leven kwam in de verdrinking, wat zich, vaak onbewust, liet voelen. Er kwamen spanningen; er was veel onbehagen. Er was behoefte aan een andere werkelijkheid dan allebei je plaats veroveren op de arbeidsmarkt en goede afspraken maken. De roep kwam vaak van de vrouw: ze verlangde niet alleen dat haar man meehielp in het gezin, maar ook

dat hij haar begreep. Een aantal huwelijken konden de nieuwe verwachtingen niet inlossen. Veel mannen begrepen het probleem niet. De echtscheidingscijfers gingen de hoogte in. Ook binnen de kerk werd de prijs betaald voor een gebrek aan innerlijk leven, aan emotionele verbondenheid. Veel priesters hielden het voor bekeken. Ze verlangden naar de uitbouw van hun gevoelsleven en naar intimiteit. Velen zochten een vrouw.

Het kon niet anders dan dat de eenzijdige mannelijke wereld een tegenhanger zou oproepen. Het werd tijd voor persoonlijke groei en emotioneel bewustzijn, voor de weg naar binnen. Het werd tijd voor de ontwikkeling van het gevoelsleven, de vrouwelijke kant, de 'yinkracht'.

In die tijd, midden de jaren tachtig, startte ik een opleiding 'Gestalt en psychosynthese'. Een nieuwe wereld ging voor me open, namelijk die van de persoonlijke verhalen en de eigen beleving. Hier geen debatten, geen discussies, geen streven naar je gelijk. We leerden onbevangen en onbevooroordeeld luisteren en iedereen in zijn waarde laten.

In de opleiding vroegen ze mij hoe de keuzes die ik maakte, bijvoorbeeld om thuis te blijven voor de kinderen, voelden. Dat was compleet nieuw. Nog nooit had iemand mij daarnaar gevraagd. Wat ik vond, wat ik ervan dacht, ja dat wel, maar niet wat ik erbij voelde.

De vrouwelijke beweging, de vraag naar het buikgevoel was voorgoed ingezet. Het was een bevrijdende en tegelijk een bedreigende beweging. Ingaan op je gevoel bracht houvasten in het gedrang. Immers gevoelens kunnen zo wisselend zijn, hoe kan je daar nu staat op maken?

De aandacht voor het gevoelsleven deed veel relaties wankelen. Het psychologisch proces dat ermee gepaard ging, kon diep ingrijpen. Vele vrouwen en ook mannen kwamen tot het besef dat ze hun partner gekozen hadden om onbewuste redenen en dat ze niet goed hadden ingeschat of er wel emotionele aansluiting was. Men begon in te zien dat de tekorten van de kindertijd of de kwetsuren die je als kind had opgelopen vaak aan de basis lagen van verkeerde levenskeuzes. Als je die kwetsuren kon helen, veranderden ook je keuzes.

Persoonlijke groei was een kans en een uitdaging, maar veel partners wisten niet hoe ermee om te gaan. Mannen sloten zich af: ze werkten hard of ze verstopten zich achter hun krant. Hun emotionele afwezigheid was vaak een masker voor hun onmacht. Ze vonden dat het voor de vrouw nooit genoeg was en ze verweten haar dat ze klaagde en niet tevreden was met wat er was. Maar hoe meer de man afwezig bleef, hoe pijnlijker de kloof werd. Afstand en geslotenheid waren net niet wat de vrouw nodig had; zij verlangde nabijheid. De man vroeg erkenning voor zijn werk, zijn inzet, zijn moeite, maar de vrouw was vaak bezig met haar eigen verlangens en verwachtingen.

Ook het omgekeerde was waar: mannen die dichter bij zichzelf kwamen, spraken hun verwachtingen uit. Ze verlangden naar meer intimiteit en speelsheid, maar nu was het de vrouw die hen afwees met de boodschap dat ze haar handen al meer dan vol had met het werk, het runnen van het huishouden en de aandacht voor de kinderen. Ze vond haar man emotioneel en kinderachtig.

Waar voordien de oorlog zich eerder op het gebied van de taakverdeling afspeelde, was er nu meer innerlijke strijd. De vraag 'passen we bij elkaar?' drong zich op. Mannen zowel als vrouwen zochten vervulling van hun emotionele behoeften.

Het gaat om een evolutie die toen is ingezet, maar die nu pas echt doorgang vindt. Jung, de vermaarde psychoanalyticus, was een van de eersten die aandacht vroeg voor de vrouwelijke ziel, de anima. Hij beschreef hoe belangrijk het is het verloren stuk in jezelf te leren kennen en te integreren, om zo tot een goede balans te komen tussen het mannelijke en het vrouwelijke. 'Schaduwwerk' noemt hij het: als je je schaduw niet leert kennen, dan verlies je je ziel en blijft zoveel levensenergie en creativiteit onbenut. Het vrouwelijke rijk, het rijk van emoties is het duistere rijk. Het gaat erom te leren omgaan met je diepere gevoelens en verlangens, zonder te weten waartoe dit zal leiden, te leren omgaan met het gegeven dat er niet steeds een scheidingslijn is tussen goed en kwaad. Eenzelfde daad kan goed zijn voor de ene en slecht voor de andere. Je komt tot het besef dat goed en kwaad uit dezelfde bron ontspruiten.

Zou je niet voor minder bang en onzeker worden? En toch is dit de weg naar liefde, liefde als de grootste kracht en tegelijk de meest beangstigende.

Hoe beangstigend ook, veel mensen verlangen ernaar om met die kracht in verbinding te komen, want niets is zo pijnlijk als geen contact te krijgen met je gevoelsleven en dus ook niet met je ziel. Steeds meer mensen voelen liever verdriet, pijn en onzekerheid dan afgesneden te zijn. Ze worden zich ervan bewust dat de tocht doorheen het onbekende de enige weg is tot waarachtig leven en echte vreugde.

Voor vrouwen is het van nature iets gemakkelijker om daar voeling mee te krijgen. Ze zijn meer verbonden met hun buik, met het wisselende ritme van het leven en dus ook met het wisselende van emoties. Door zich te verbinden met hun binnenkant komen ze dieper thuis in zichzelf, in hun ware natuur.

Voor mannen kan het moeilijker zijn. Ze hebben minder contact met hun buik en hebben dikwijls een vrouw nodig – hun partner of vriendinnen – om die weg te gaan. Het is voor hen vaak een moeilijke evenwichtsoefening. Soms staan ze zo open voor een vrouw en verlangen ze zo naar intimiteit dat ze dreigen hun mannelijke identiteit te verliezen en daarmee ook hun kracht om een vrouw te begrenzen. Soms hebben ze zo'n angst om een vrouw te verliezen, zijn ze zo bang haar te kwetsen en zo beducht voor de stormen waarmee ze hen kan belagen dat ze zich inhouden en hun best doen om het haar naar de zin te maken. Dikwijls gaan ze hiervoor over hun grenzen. En dat moeten ze vaak bekopen. Een vrouw verwacht immers niet alleen dat een man haar begrijpt en het haar naar de zin maakt, maar ook dat hij in voeling blijft met zichzelf. Waar mannen hun eigen kracht opgeven om zich te verbinden met vrouwen krijgen ze vaak te horen dat het niet dat is wat vrouwen wensen.

Vrouwen verlangen ernaar mannen te ontmoeten bij wie hun mannelijkheid en hun vrouwelijkheid ontwikkeld en in balans zijn. Voor menig sterke vrouw is het moeilijk een goede partner te vinden. Tal van relaties waarin de vrouw haar innerlijke weg is gegaan en goed is verankerd in zichzelf komen onder druk te staan. Veel mannen zijn bang van een sterke vrouw. Het maakt hen onzeker omdat ze niet meer weten wat hun plaats is. Het gevoel dat een vrouw hem niet of niet meer nodig heeft, kan voor een man heel bedreigend zijn: "Als ik niet meer moet zorgen voor het geluk van mijn vrouw, waar sta ik dan?" hoor ik vaak zeggen wanneer ik koppels begeleid.

We zijn op weg naar een heel nieuwe invulling van relaties: in plaats van de ander nodig te hebben zoeken we een meerwaarde bij onze partner. Misschien zien sommigen deze evolutie als een uitvloeisel van de individualistische maatschappij. In zekere zin is dat ook zo: we zijn allen op weg naar de ontwikkeling van onze individualiteit. Maar deze ontwikkeling staat niet in tegenstelling tot verbondenheid. Zelfs integendeel, wie op zichzelf kan bestaan en zichzelf respecteert, is tot waarachtige verbondenheid in staat. De verhouding met jezelf is de moeder van alle relaties. Individu en relatie zijn geen tegenstellingen, maar gaan hand in hand. Als ik mezelf kan zijn bij jou en jij bij mij, dan is de basis gelegd voor een echte ontmoeting, waarbij geen heerschappij van de een over de ander nodig is, maar waar wij beiden groeien door elkaar en samen een grotere draagkracht ontwikkelen dan individueel mogelijk zou zijn.

Ik denk dat de vrouw een voorsprong heeft op de man in deze ontwikkeling. In het algemeen neemt ze gemakkelijker dan de man ruimte voor het persoonlijke groeiproces. Veel mannen staan voor zware verantwoordelijkheden en zorgen voor hun kroost, waardoor ze de tijd niet hebben of niet nemen voor dit aspect. Zo blijft de vicieuze cirkel in stand.

Volgens mij is hier de ontwikkeling van vriendschap tussen mannen belangrijk: het durven delen van de eigen kwetsbare kant en het durven voelen van de eigen mannelijke kracht en creativiteit.

Mannen hebben dan weer een voorsprong op vrouwen in het tot stand brengen van structuren, in het naar buiten komen. Je merkt het o. a. in het bedrijfsleven en in de politiek. De energie en de inzet van mannen om hun doelstellingen te bereiken wekken mijn verbazing.

Bij het oprichten van La Verna heb ik goed gevoeld hoeveel moeite mij dat kostte. Tot dan had ik mij altijd ingezet binnen structuren waarin mannen de leiding hadden. Ik kon als vrouw een aanvulling, een meerwaarde zijn en dat vond ik heel comfortabel. Zelf een hele organisatie uit de grond stampen vond ik heel moeilijk.

Het komt er dus op aan dat we elkaar helpen en steunen in de weg naar binnen en naar buiten.

Vrouwen kunnen van mannen leren ongebonden, in vrijheid zichzelf te ontwikkelen, autonoom te worden, redelijk te zijn en naar buiten te komen. Mannen kunnen van vrouwen leren zich te verbinden, empathie te ontwikkelen, zorg te dragen, gevoelig te zijn.

Als we deze mannelijke en vrouwelijke eigenschappen in elk van ons laten groeien, als hoofd en buik zich op elkaar leren afstemmen, dan komen we tot een nieuwe vorm van spiritualiteit, namelijk die vanuit het hart. De machtsstrijd kan dan evolueren naar een vruchtbaar en spannend samenspel.

Ontmoetingen met zielsverwanten kunnen hierbij helpen. Zielsverwantschap overstijgt de dualiteit tussen mannen en vrouwen. Ze komt zowel voor tussen mensen van hetzelfde geslacht als tussen mensen van de andere sekse. Het gaat om een herkenning op zielsniveau. Bij een ontmoeting met een zielsverwant, of voor sommigen met de tweelingziel, ontstaat als vanzelf heling in de diepere lagen. Je krijgt toegang tot onbewuste pijn en tot dan toe ongekende liefdeskracht, waardoor een diepe heling ontstaat. Zo kom je echt bij je vrouwelijke bewustzijn. En door deze liefde krijg je de daadkracht om wat je van binnenuit

voelt ook naar buiten te brengen, in de wereld te zetten. Dat brengt je bij je mannelijke kracht.

Het is precies dat wat we nodig hebben om de huidige uitdagingen aan te kunnen. Er zal veel moeten veranderen in de komende tijd, want de stress is groot voor veel mensen. Door de druk om de materiële honger te stillen – het leven is duur en de mogelijkheden zijn enorm! – en tegelijk een innerlijk leven op te bouwen in overeenstemming met wie je bent, raken veel mensen uit balans. Het zeer hoge gebruik van slaapmedicatie en antidepressiva en de hoge zelfdodingcijfers zijn een teken aan de wand.

Tegelijk zijn er ook veel hoopgevende tekens. Steeds meer mensen volgen de taal van hun hart en laten zich niet langer onder druk zetten. Ik zie ook hoe velen zich inzetten voor anderen en soms urenlang naar iemands verhaal luisteren. Het is een manier om toegang te krijgen tot de diepte van het leven en uit de oppervlakkigheid te treden. Veel jongeren zijn aan een sterk proces van verinnerlijking bezig dankzij hun openheid onder elkaar, die zich uit in vele vormen van communicatie.

We zien het streven naar harmonie waarnaar de mensen verlangen weerspiegeld in de kledij van vandaag. Kleuren mogen weer. De tijd dat iedereen seksloos en in het grijs of bruin gekleed liep, is voorbij. Zowel mannelijke stoere outfits als frivole vrouwelijke kledij zijn weer in. Kleedjes en rokjes mogen opnieuw. Ook de mannen wagen zich aan meer vrouwelijke en kleurrijke details: een bloemetje op de binnenkant van hun kraag staat goed.

De kerk heeft de boot gemist en deze evolutie compleet genegeerd. Door de vrouw buiten te houden heeft ze zich afgesneden van haar bron. Halsstarrig houdt ze vast aan haar idealen en verheft ze die tot norm. Daardoor geraakt ze de voeling met wat mensen meemaken en ervaren kwijt.

Was de kerk in de jaren zestig en zeventig mee geëvolueerd onder de impuls van paus Johannes XXIII en het Tweede Vaticaans Concilie en had ze de democratiseringstendens die toen aan de gang was ter harte genomen en verder ontwikkeld, dan had ze een heel ander verhaal kunnen schrijven. Helaas heeft ze de vrouw en daarmee de schaduw van het leven ontkend en bekoopt ze dit nu met ontkerkelijking. De schandalen maken het probleem zichtbaar: ontkenning van seksualiteit is ontkenning van de verbinding tussen het mannelijke en het vrouwelijke. Het is precies die verbinding die we nodig hebben en waar we nu naar op zoek zijn.

Als de kerk een kerk van de toekomst wil zijn, zal ze grondig moeten veranderen en de vrouw de plaats geven die haar toekomt, gelijkwaardig aan die van de man. Ze zal oog moeten hebben voor het volledige leven in plaats van voor het volmaakte leven. Als ze het leven zoals het is, zoals het ervaren wordt, leert respecteren en liefhebben, zal ze weer dichterbij de mensen kunnen komen. Gelukkig zijn er veel mensen aan de basis die wel zo denken en leven.

Intussen ontwikkelt zich een spiritualiteit die los staat van de kerk. Het gaat om het bewustzijn dat ieder van ons drager is van een goddelijke vonk en dat het erop aankomt zich daar bewust van te worden, te stromen en lief te hebben en zo de wereld en de aarde te helen en rechtvaardiger te maken.